

Celia – Näkövammaisten kirjaston vuoden 2004 tulossopimus

1. Toiminta-ajatus

Näkövammaisten kirjaston toiminta-ajatuksena on antaa näkövammaisille ja muille asiakasryhmille, jotka vamman tai sairauden vuoksi eivät voi käyttää tavallisia kirjastoaineistoja, mahdollisuus tiedonsaantiin, opiskeluun, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen ja virkistykseen tuottamalla ja tarjoamalla käyttöön asiakkaiden tarpeet huomioon ottavaa erityisaineistoa ja asiantuntijapalveluja.

2. Visio 2008

Celia-kirjasto on vahva osaaja kirjallisuuden tuottajana ja välittäjänä lukemisesteisille henkilöille tavoitteena kansalaisten tasa-arvo kirjallisuuden ja tiedon saannissa.

Visio tts-kauden 2005 – 2008 loppuun : Tiedon ja palveluiden saatavuutta sekä palveluiden laatua ja tehokkuutta parannetaan erityisesti digitaalisten tuotteiden ja verkkopalveluiden keinoin ja osana yleistä kirjastoverkkoa.

3. Toimintaympäristön analyysi

2000-luvulla Näkövammaisten kirjaston toimintaympäristöä leimaavat

- väestön ikääntymisestä aiheutuva heikkonäköisten henkilöiden määrän lisääntyminen
- lukihäiriöisten ja muiden vammaisten henkilöiden aktivoituminen kirjastopalveluiden käyttäjiksi
- esteettömyysajattelun ja ”design for all” –ajattelun lisääntyminen suomalaisessa yhteiskunnassa
- palvelujen muuttuminen maksullisiksi (äänikirjamyynti)
- tekijänoikeuslainsäädännön uudistuminen
- tieto- ja viestintätekniikan voimakas kehittyminen
- kirjaston muutto uusiin vuokratiloihin näkövammaisten toiminta- ja palvelukeskukseen Itäkeskukseen 2004
- ikääntyvä henkilöstö ja muutospaineet

4. Strategiset painopisteet osana kulttuuripolitiikan toimialan painotuksia vuosina 2004 – 2008

Ministeriön strategian keskeiset painotusalueet

- kulttuuripolitiikka globalisoituvassa ja kansainvälistyvässä maailmassa	Ministeriön painotuksista varsinkin kulttuurinen tietoyhteiskunta ja kulttuuripalveluiden saatavuuden turvaaminen tukevat hyvin kirjaston painotuksia.
- tietoyhteiskuntakehitys, kulttuuriset sisällöt ja viestintäympäristö	Kirjaston prioriteetit: - digitaalisen kirjaston rakentaminen ja osana sitä digitaalisen äänikirjajärjestelmän käyttöönotto ja verkkopalvelustrategian toteuttaminen
- kulttuuripalveluiden saatavuuden turvaaminen tasa-arvoisesti	- maksullisen palvelun laajentaminen (varsinkin oppikirjapalvelut) - lukihäiriöisten oppikirjapalveluiden järjestäminen - kirjaston toiminnallisten edellytysten turvaaminen
- kulttuurin ja kulttuuriperinnön asema yhteiskuntapolitiikassa	- asiantuntijatoiminnan vahvistaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa

TULOSKORTTI 1 VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET (ASIAKASVAIKUTTAVUUS)

Tulostavoite 1: Näkövammaiset ja lukemisesteiset koululaiset ja opiskelijat saavat tarvitsemansa oppimateriaalin		
Keinot	Tulosmittari	Tavoitetaso 2004
Keino 1 Oppikirjojen tuottaminen	Tuotettujen oppikirjojen määrä suhteessa kysytyihin kirjoihin	Tulostavoite n. 90%, jolloin n. 550 uutta nimekettä tuotetaan näkövammaisten käyttöön seuraavin periaattein: - peruskoululaisille siinä muodossa kun oppilas haluaa (äk, pk, ek) - lukiolaisille pk/ek -muotoon ne, jotka eivät äänikirjoina ole toimivia - muille opiskelijoille tutkintovaatimuksissa olevat kirjat.
Keino 2 Oppikirjojen käyttöön välittäminen	Asiakkaiden määrä Oppimateriaalitoimitusten määrä Oppikirjojen toimitusaika	Asiakasmäärän arvioidaan pysyvän ennallaan (n. 600 asiakasta, joista 400 lukihäiriöisiä) Lukihäiriöisiä palvellaan voimavarojen puitteissa lainaamalla kirjoja olemassa olevasta kokoelmasta n. 10 000 kpl. Oppikirjat näkövammaisille välitetään aikataulussa (ottaen huomioon toimitusajat)
Kustannukset v. 2001: 888 600 € v. 2002: 883 550 €		

Tulostavoite 2: Näkövammaisten ja lukemisesteisten kirjallisuuden ja tiedon tarve tyydyttyy		
Keino 1 Kauno- ja tietokirjallisuuden tuottaminen ja hankkiminen	Tuotetun ja kauno- ja tietokirjallisuuden määrä suhteessa Suomessa julkaistuun kirjallisuuteen	Tulostavoitteena on, että tuotettavan kauno- ja tietokirjallisuuden (n. 750 nimekettä) osuus on – Suomessa vuosittain julkaistavasta kirjallisuudesta (10 000 nimekettä) 8% ja – kaupallisten kustantajien julkaisemasta kirjallisuudesta (3400 nimekettä) yli 20%. Lisäksi ääni- ja pistekirjoja hankitaan markkinoilta valmiina n. 400 nimekettä.
Keino 2 Kauno- ja tietokirjallisuuden käyttöön välittäminen	Asiakkaiden määrä suhteessa potentiaaliseen asiakaskuntaan Annettujen lainojen määrä Annettujen lainojen määrä muiden kirjastojen kautta Kirjakokoelman laajuus Asiakastyytyväisyys	Asiakasmäärän arvioidaan nousevan n. 500 henkilöllä (asiakkaita yhteensä n. 12 000) Kirjalainojen määrä laskee muuton aiheuttaman toimintakatkoksen takia Lainaus muiden kirjastojen kautta hivenen nousee Yleisarvosana palvelusta yli 8. Panostetaan lasten kirjastopalveluihin uusissa tiloissa.
Kustannukset v. 2001: 3 854 900 € v. 2002: 3 864 600 €		

äk = äänikirja, pk= pistekirja, ek=elektroninen kirja

Tulostavoite 3 Näkövammaisten tiedon saannin edellytykset paranevat		
Keinot	Tulosmittari	Tavoitetaso 2004
1. Maksullinen palvelu ja äänikirjamyynti	Selvitys käynnissä olevista projekteista	Käynnistetään äänikirjamyynti (oppikirjat) edellyttäen, että vuoden 2004 aikana uusi tekijänoikeuslaki on tullut voimaan ja tarvittavat sopimukset on allekirjoitettu
2. DAISY-äänikirjajärjestelmä		Käynnistetään oppikirjojen DAISY-tuotanto
3. Verkkopalvelustrategia		Laaditaan hankesuunnitelmat verkkopalvelustrategian toteuttamiseksi
4. Braille-neuvottelukunta		Kansainvälisen pistenuottikirjoitusoppaan suomennoksen julkaiseminen
5. EU:n Tactus-koskettelukirja projekti		Jatkuu OPM:n myöntämän avustuksen turvin.
6. Osallistuminen EU:n design for all -verkoston työhön		Jatkuu
7. Osallistuminen IFLAn sokeainkirjastojen jaoston hallituksen työskentelyyn		Osastonjohtaja Päivi Voutilainen jatkaa hallituksen jäsenenä seuraavan neljän vuoden ajan.
Kustannukset v. 2001: 53 200 € v. 2002: 54 700 €		HUOM! Kohtien 1 – 3 kustannukset vyörytetään kaikille tulostavoitealueille
Tuloskortti 1 yhteensä v. 2001: 4 796 700 € v. 2002: 4 802 850 €		Tuloskortti 1 sisältää kaikki kirjaston toiminnasta aiheutuneet kustannukset.

TULOSKORTTI 2 KEHITTYMISTAVOITTEET

Tulostavoite 1: Henkilöstö on motivoitunutta ja osaavaa		
Keinot 2004	Tulosmittari	Tavoitetaso 2004
Keino 1 Työhyvinvointikysely	Työhyvinvointikyselyn mittarit, mm. työtyytyväisyys Työhyvinvointia mitataan henkilöstötilinpäätöksen mittareilla, joista tärkeimmät ovat työtyytyväisyysindeksi, sairauspoissaolot/htv työterveyskust./htv koulutuspäivät/htv koulutusmääräraha/htv	Toteutetaan työhyvinvointikysely jatkotoimineen: Tavoitteena hyvä perustaso verrattuna valtion henkilöstötilinpäätöstietoihin.

Keino 2 Uudistetaan TYKY-toimintaa		Uudistetaan TYKY-toimintaa ottaen huomioon ikääntyvien työntekijöiden työssäjaksaminen
Keino 3 Osaamisen kehittämissuunnitelma		Laaditaan suunnitelma osaamisen kehittämissuunnitelmaksi.
Kustannukset v. 2001: henkilöstöinvestoinnit/htv: 1 151 € työvoimakustannukset/htv: 27 110 €		
Kustannukset v. 2002: henkilöstöinvestoinnit/htv: 1 155 € työvoimakustannukset/htv: 27 700 €		

TULOSKORTTI 3 TALOUDELLISUUS- JA TUOTTAVUUSTAVOITTEET (liite)

Tulostavoite: Kirjasto käyttää sille uskottuja voimavaroja taloudellisesti ja tuottavasti.		
Keinot 2004	Tulosmittari	Tulostavoite 2004
	- tuottavuus - yksikkökustannukset	
Kustannukset		
Palvelusuoritteen keskihinta ilman kirjojen tuotanto- ja hankintakuluja		
v. 2001: 6,41 €		
v. 2002: 6,22 €		
Tuotantosuuritteen keskihinta		
	Originaalin hinta €	Kopion hinta €
Piste- ja elektr. kirjat		
vuosi 2002	1072,27	149,63
2001	983,71	121,41
Äänikirjat		
vuosi 2002	747,38	39,46
2001	654,90	33,25
Kustannukset sisältävät osuuden hallinto- ja tukitoimintojen kustannuksista.		

Tulossopimus on voimassa edellyttäen, ettei vuoden 2004 talousarvioon tule sellaisia muutoksia, jotka vaikeuttavat tulossopimuksen toteuttamismahdollisuuksia.

Tämän sopimuksen seuranta, kun se on vahvistettu lopulliseksi opetusministeriön ja Näkövammaisten kirjaston välisessä neuvottelussa, toteutetaan käsittelemällä tulossopimusta opetusministeriön ja Näkövammaisten kirjaston yhteisessä seurantakokouksessa keväällä 2005.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2003

Opetusministeriö

Näkövammaisten kirjasto

_____
_____

_____
_____